

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **JUDr. J. K.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, zastoupené JUDr. Janem Sykou, advokátem se sídlem Školská 12, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 1. 2013, sp. zn. K 74/12, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2014, čj. 6 Ad 8/2013 – 47,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovaná **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :**I.**

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 18. 1. 2013, sp. zn. K 74/12, shledala, že se žalobce dopustil kárného provinění tím, že (1) po zapsání do seznamu advokátů dne 21. 10. 2011 oznámil žalované jako adresu sídla své advokátní kanceláře „*Cejl 10, 602 00 Brno*“, přestože na této adrese nikdy nesídlil a nejméně do 10. 4. 2012 nebyl na této ani na jiné adrese zpravidla osobně přítomen v pravidelné době, ani neumožnil zanechání vzkazu, (2) nejméně od 28. 2. 2012 se nezdržoval na deklarované adrese svého bydliště „*H. 5*“, a nejméně do 10. 4. 2012 změnu svého bydliště žalované nenahlásil. Jednáním popsaným v bodu (1) žalobce porušil povinnosti advokáta stanovené v § 29 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s čl. 46 odst. 1 písm. h), odst. 2 a 3 organizačního řádu a v § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 a čl. 16 odst. 1 a 3 Pravidel profesionální etiky. Jednáním popsaným v bodu (2) žalobce porušil povinnosti advokáta stanovené v § 29 odst. 1 zákona o advokacii ve spojení s čl. 46 odst. 1 písm. d), odst. 2 a 3 organizačního řádu a v § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 Pravidel profesionální etiky. Za předmětné kárné provinění žalovaná uložila žalobci kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů.

II.

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Městského soudu v Praze, který ji usnesením ze dne 29. 5. 2014, čj. 6 Ad 8/2013 – 47, odmítl pro nevyčerpání opravných prostředků podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. Usnesení městského soudu, stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, je dostupné na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost zcela odkazuje.

III.

3. Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení městského soudu kasační stížností z důvodů, které výslovně nepodřadil pod žádné z ustanovení uvedených v § 103 s. ř. s. Z obsahu kasační stížnosti je však patrné, že stěžovatel uplatnil důvody podřaditelné pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Opomenutí stěžovatele nemělo vliv na projednatelnost kasační stížnosti.

4. Stěžovatel namítl, že neobdržel písemné vyhotovení rozhodnutí o vyškrtnutí ze seznamu advokátů, nemohl proto podat proti tomuto rozhodnutí ani odvolání. Stěžovatel požádal soud, aby si od žalované vyžádal důkaz o doručení předmětného rozhodnutí stěžovateli a o tom, že jej stěžovatel převzal. O svém vyškrtnutí ze seznamu advokátů se stěžovatel dozvěděl pouze náhodně, z internetu. Následně podal u žalované „*podání o nezákonném postupu*“, ovšem bezvýsledně (ke kasační stížnosti stěžovatel přiložil písemnost ze dne 18. 5. 2013, v níž žádal žalovanou o využití mimořádného opravného prostředku). Stěžovatel byl přesvědčen, že jednal v souladu se soudním řádem správním a plně využil prostředky k ochraně svých práv. Po jejich marném vyčerpání musel věc řešit soudní cestou. Rozhodnutí městského soudu bylo z těchto důvodů nezákonné.

IV.

5. Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že stěžovatel spíše než s napadeným usnesením polemizuje s kárným rozhodnutím a průběhem kárného řízení. Stěžovatel setrval na svém omylu o způsobu doručování v kárném řízení navzdory platné právní úpravě a poučení, kterého se mu dostalo. Žalovaná odkázala na své vyjádření k žalobě a zdůraznila, že kárné rozhodnutí vydané v prvním stupni bylo stěžovateli doručeno do datové schránky zákonnou fikcí.

V.

6. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

7. Kasační stížnost není důvodná.

8. Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem městského soudu, že stěžovatel nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem. Žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 1. 2013 byla proto nepřipustná podle § 68 písm. a) s. ř. s.

9. Podmínka stanovená v § 68 písm. a) s. ř. s. vyjadřuje zásadu subsidiarity ve vztahu mezi veřejnou správou a činností správních soudů a má zabránit soudnímu řízení v případech, kdy lze dosáhnout nápravy přímo u správních orgánů. Před uplatněním některé z žalob ve správním soudnictví je třeba vždy vyčerpat řádné opravné prostředky či jiné procesní prostředky nápravy, které jsou k dispozici před správním orgánem. Tato zásada je obecně vyjádřena v § 5 s. ř. s. a pro jednotlivé typy žalob upřesněna v § 68 písm. a), § 79 odst. 1 a § 85 s. ř. s. (viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, čj. 8 Ans 2/2012 – 278, bod 18, nebo rozsudek ze dne 12. 5. 2005, čj. 2 Afs 98/2004 – 65, č. 672/2005 Sb. NSS).

10. Předmětem posuzované věci je rozhodnutí o uložení kárného opatření vydané v řízení, které bylo vedeno podle zákona o advokacii. Proti rozhodnutí kárného senátu, kterým se kárné řízení končí, je možné podat do patnácti dnů od doručení jeho písemného vyhotovení odvolání (§ 35 zákona o advokacii), tedy řádný opravný prostředek ve smyslu § 68 písm. a) s. ř. s. O této možnosti byl stěžovatel v rozhodnutí ze dne 18. 1. 2013 poučen v souladu s § 34 odst. 2 zákona o advokacii.

11. Stěžovatel nepopřel, že nepodal odvolání proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 1. 2013, namítl však, že odvolání podat nemohl, protože mu rozhodnutí o uložení kárného opatření nebylo doručeno. Toto tvrzení by však nemohlo ovlivnit nesplnění podmínek řízení před správním soudem ani tehdy, pokud by odpovídalo skutečnosti. Případné nedoručení rozhodnutí vydaného v prvním stupni by mohlo mít vliv na posouzení lhůty pro podání odvolání (srov. § 84 správního řádu), nikoliv na přípustnost žaloby, kterou je možné podat pouze proti rozhodnutí o odvolání podle § 35 zákona o advokacii.

12. Nadto je třeba přisvědčit žalované, že rozhodnutí ze dne 18. 1. 2013 bylo stěžovateli řádně doručeno. Na č. listu 50 správního spisu je založena doručka, z níž vyplývá, že předmětné rozhodnutí bylo dodáno do datové schránky stěžovatele dne 19. 2. 2013. Uplynutím 10 dnů od dodání předmětné datové zprávy, aniž se stěžovatel (jakožto osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu) přihlásil do své datové schránky, byla zpráva dne 1. 3. 2013 doručena fikcí. Při doručování předmětné písemnosti do datové schránky stěžovatele přitom žalovaná nepochybila.

13. Doručování do datové schránky se řídí pravidly uvedenými v zákonu č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů. Tento způsob doručování orgánem veřejné moci zákon stanoví jako přednostní v případech, kdy to umožňuje povaha dokumentu a fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba má zpřístupněnu svou datovou schránku (pokud se nedoručuje veřejnou vyhláškou nebo na místě, nebo pokud právní předpis nestanoví jiné pořadí způsobu doručování, § 17 odst. 1 a 2 zákona č. 300/2008 Sb.)

14. Dokument, který byl prostřednictvím datové schránky odeslán a dodán do datové schránky adresáta, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Pokud se tato osoba do datové schránky nepřihlásí ve lhůtě 10 dnů ode dne dodání dokumentu do této schránky, považuje se tato písemnost za doručenou uplynutím posledního dne desetidenní lhůty, ledaže jiný právní předpis náhradní doručení vylučuje (§ 17 odst. 3 a 4 zákona č. 300/2008 Sb.). Zákon o advokacii náhradní doručení nevylučuje.

15. Žalobou napadené rozhodnutí tedy bylo doručeno za použití právní fikce podle § 17 odst. 4 zákona o advokacii, takové doručení má přitom stejné právní účinky jako doručení do vlastních rukou (§ 17 odst. 6 téhož zákona).

16. Rozhodnutí vydané v kárném řízení, jímž se toto řízení končí, se doručuje do vlastních rukou advokáta do sídla jeho kanceláře [viz § 55e odst. 2 zákona o advokacii ve spojení s § 39 odst. 1 vyhlášky č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád (advokátní kárný řád), ve znění pozdějších předpisů]. Předmětné rozhodnutí je tedy doručováno kárně obviněnému „jako advokátovi“. Podle důvodové zprávy k novele zákona o advokacii provedené zákonem č. 210/1999 Sb., který zavedl § 55e, „je možné, aby navrhovaná právní úprava v zájmu zjednodušení písemné komunikace mezi Komorou a advokátem stanovila zásadu, že písemnosti Komory se doručují advokátovi do jeho sídla a nikoliv do jeho bydliště“ s ohledem na povinnost

advokáta vyplývající ze stavovských předpisů být ve svém sídle přítomen v pravidelné, předem určené době, a povinnost umožnit zanechání vzkazu v případě nepřítomnosti z vážných důvodů.

17. Také judikatura potvrdila, že „[v] řízení před kárnými orgány komory vystupuje jako kárně obviněný pouze advokát nebo advokátní koncipient, tedy nikoliv jakákoliv fyzická osoba, neboť kárné pravomoci komory nikdo jiný nepodléhá. [...] Argumentace stěžovatele, že v kárném řízení vystupoval jako prostá fyzická osoba bez vazby na profesní postavení advokáta, je proto nesprávná. [...] Způsob doručování zásilek určených do vlastních rukou advokáta do sídla jeho kanceláře lze označit za zcela bezpečný způsob doručování, neboť jde o profesionální zařízení, které musí být kvalifikovaně obsazeno osobami dostatečně poučenými, jak s takovými zásilkami naložit“ (usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2008, sp. zn. II. ÚS 1553/08, viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2009, čj. 4 Ads 74/2009 – 56).

18. Závěr o doručování kárného rozhodnutí advokátovi „jako advokátovi“ do jeho sídla vyslovený v citovaných rozhodnutích před vznikem povinnosti advokátů mít zřízenou datovou schránku od 1. 7. 2012 (viz § 31 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb.) lze přiměřeně použít i v nyní posuzované věci. Ve spojení s přednostním použitím datových schránek podle § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb. z něj lze dovodit, že rozhodnutí vydané v kárném řízení se doručuje do datové schránky, kterou má kárně obviněný zřízenou jako advokát.

19. Zároveň § 55e odst. 3 zákona o advokacii vylučuje možnost advokáta domáhat se vyslovení neúčinnosti doručení podle § 24 odst. 2 správního řádu. Zákonodárce vyjádřil tento záměr i v důvodové zprávě k zákonu č. 210/1999 Sb., podle které „nová právní úprava pro případ doručování do vlastních rukou dále stanovila (zejména při doručování kárné žaloby a rozhodnutí vydaných v kárném řízení, jakož i v řízení podle navrhovaného § 55), že se nepoužije podmínka obsažená v § 24 odst. 2 správního řádu, podle níž je aplikace tohoto ustanovení přípustná pouze v případě, kdy se adresát zdržuje v místě doručení. Vypuštění této podmínky bude plně odpovídat uvedeným povinnostem advokáta a znemožní, aby advokát v důsledku jejich porušení navíc ztěžoval či dokonce zmařil doručení důležitých písemností nebo rozhodnutí Komory.“

20. Je-li tedy písemnost řádně advokátovi doručena, byť by se tak stalo fikcí, nemůže být toto doručení prohlášeno za neúčinné, protože u advokáta se vždy předpokládá, že se v místě doručení zdržuje [viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2008, čj. 8 As 9/2007 – 74, srov. také nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 11. 2007, sp. zn. III. ÚS 703/06, v němž Ústavní soud vyslovil shodný názor pro doručování advokátovi podle občanského soudního řádu a dodal, že „[n]eúčinným by mohlo být doručení advokátu jen tehdy, pokud by vedlejší účastnice prokázala, že její zástupkyně o doručování „na jinou adresu v České republice“ než jejího sídla zapsaného v seznamu advokátů (§ 48 odst. 1 občanského soudního řádu) soud požádala.]].

21. Neúčinnosti doručení se advokát nemůže domáhat ani v případě řádného doručení do datové schránky, protože § 17 odst. 5 zákona č. 300/2008 Sb. váže možnost žádat o určení neúčinnosti doručení na podmínky stanovené „jiným právním předpisem“ a v poznámce pod čarou odkazuje na § 24 odst. 2 správního řádu, který ovšem není v případě doručování advokátovi použitelný.

22. S ohledem na výše uvedené soud nepřisvědčil námitce, že stěžovateli v podání opravného prostředku bránila skutečnost, že neobdržel písemné vyhotovení rozhodnutí žalované ze dne 18. 1. 2013. Předmětné rozhodnutí bylo stěžovateli řádně doručeno do datové schránky, přičemž toto doručení mělo účinky doručení do vlastních rukou. Žalovaná proto nebyla povinna zaslat stěžovateli písemné vyhotovení rozhodnutí prostřednictvím držitele poštovní licence.

23. Také námitka, že stěžovatel marně vyčerpал prostředky k ochraně svých práv, nebyla důvodná. Stěžovatel nepodal odvolání podle § 35 zákona o advokacii, přestože mu v učinění tohoto úkonu nebránila žádná právní ani skutková překážka. Žádost o využití mimořádného opravného prostředku, přiložená ke kasační stížnosti, řádným opravným prostředkem ve smyslu § 68 písm. a) s. ř. s. není (pouze pro úplnost soud doplňuje, že tato písemnost není opatřena podpisem stěžovatele ani razítkem potvrzujícím, že byla žalované doručena).

24. Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení městského soudu nezákonným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

25. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly. V kontextu běžné úřední činnosti je třeba hodnotit také vyjádření žalované ke kasační stížnosti ze dne 7. 7. 2014, které bylo podáno zástupcem žalované. Nejvyšší správní soud nepovažuje případný náklad související s tímto úkonem za účelně vynaložený. Žalovaná jako orgán veřejné správy disponuje na svěřeném úseku veřejné správy dostatečnými znalostmi a zkušenostmi, pro něž musí být schopna kvalifikovaně hájit svůj veřejně mocenský akt v soudním řízení správním, včetně řízení o kasační stížnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, čj. 6 As 40/2006 – 87, č. 1260/2007 Sb. NSS). Žalovaná ostatně ani přiznání náhrady nákladů řízení nežádala.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 4. srpna 2014

JUDr. Jan Passer
předseda senátu